Talousarvio 2027/sivistyspalvelut

Sivltk 29.10.2026 § 82
155/02.02.00/2026

Valmistelija Sivistysjohtaja Virpi Risteelä

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnanvaltuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Iin kunnan talousarviossa on talouden tasapainon lisäksi otettava huomioon strategiset painopisteet ja toimialakohtaiset palvelulupaukset.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava kunnanvaltuuston hyväksymää talousarviota. Lautakuntatasolla voidaan käyttösuunnitelmien yhteydessä määrittää tulosalue- ja yksikkökohtaisesti tarkempia tavoitteita ja toimenpiteitä, joita lautakunnat voivat seurata. Tavoitteiden saavuttaminen varmistetaan väliraportoinneilla ja viranhaltijoiden antamilla katsauksilla. Lopullinen strategisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuma esitetään tilinpäätöksen yhteydessä. Talousarvion laadinnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota strategisten ja taloudellisten tavoitteiden asettamiseen ja niiden mittaamiseen.

Opetus ja varhaiskasvatus muodostavat sivistyspalveluiden kokonaisuuden, jossa tilojen käyttö, palveluverkko ja tukipalvelut järjestetään taloudellisesti ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Henkilöstömäärät ja tilojen bruttoneliöt ovat kunnan toiminnassa suurimmat. Hallinnonalan palvelut kattavat suoraan tai välillisesti ison osan kunnan väestöstä. Sivistyspalveluiden hallinto on tiivis kokonaisuus. Hallinnonala jakautuu opetukseen, varhaiskasvatukseen sekä toimialan hallintoon. Toimialan ylin päätöksentekoelin on sivistyslautakunta.

Opetuspalvelut muodostuvat kouluilla annettavasta esiopetuksesta, perusopetuksesta ja lukio-opetuksesta. Perusopetuksen tehtävä on tukea oppilaan kasvua ihmisyyteen ja vastuulliseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa oppilaalle elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Tavoitteena on edistää sivistystä, tasa-arvoisuutta ja kansainvälisyyttä sekä estää syrjäytymistä. Iin lukion tehtävänä on antaa opiskelijoilleen laaja yleissivistys, jatko-opintokelpoisuus ja edistää työelämätietoisuutta. Lukio tukee opiskelijan edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen.

Opetuksen tavoitteena on tukea lasten, nuorten ja perheiden kokonaishyvinvointia osana moniammatillista arjen toimintaympäristöä. Kaikessa toiminnassa korostuu ensisijaisena periaatteena tarkoituksenmukainen ja helposti saavutettava tuki. Opetuksen toimintaa ohjaavat ensisijaisesti Perusopetuslaki- ja asetus, Lukiolaki, Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki sekä muut lapsia ja nuoria koskevat lait ja normistot. Perusopetuksen opetussuunnitelma ja lukion opetussuunnitelma määrittävät opetuksen ja yksiköiden tavoitteita. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain perusteella laadittavat opiskeluhuollon suunnitelmat, oppimisen tuki ja Iin kunnan pedagoginen suunnitelma antavat sisältöä ja suuntaa arjen tasolla tapahtuvalle lasten ja nuorten kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin poluille.

Varhaiskasvatuspalvelujen toimintaa ohjataan sekä valtakunnallisilla että kunnan omilla päätöksillä. Varhaiskasvatuspalveluiden toimialaan kuuluvat kunnallisissa ja yksityisissä päiväkodeissa toteutettava varhaiskasvatus ja esiopetus, avoin varhaiskasvatus, palvelusetelijärjestelmä sekä erilaisten tukien

suorittaminen.Varhaiskasvatustoimintaa määritteleviä lakeja ovat mm. varhaiskasvatuslaki, valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta, laki kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta, laki ja asetus yksityisen palveluiden valvonnasta, lastensuojelulaki, perusopetuslaki ja laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista. Varhaiskasvatusta toteutetaan perheiden tarpeista lähtevänä, lapsen hyvinvointia, kasvua, oppimista ja kehitystä edistävänä palveluna. Varhaiskasvatus perustuu valtakunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Varhaiskasvatussuunnitelmissa huomioidaan lasten yksilöllisyys ja palvelujen monimuotoisuus.

Vuoden 2027 aikana keskeisenä painopistenä on johtamisosaamisen kehittäminen ja opetuksen ja varhaiskasvatuksen laatutyö. Tavoitteena on sivistyspalveluiden laatukäsikirjan laatiminen. Vastuullisuuden jalkauttamista ja oppimisen tuen kehittämistä jatketaan edelleen. Varhaiskasvatuksessa valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman jalkauttaminen toimintakulttuuriin on keskeistä. Esiopetuksen ja lukio-opetuksen kehittäminen jatkuu omina painopistealueinaan. Perhekeskusverkoston työtä pyritään tehostamaan. Iin opetustoimi on mukana valtakunnallisessa kuntien välisen yhteistyön kehittämisessä hankerahoitteisesti. Kyseisessä hankkeessa Iin painopiste on etävälitteisen opetuksen pedagogisten ratkaisujen kehittäminen ja opetustarjonnan laajentaminen. Esi- ja perusopetuslakiin on tullut lisäys osaamistakuusta, joka astuu kunnissa voimaan vuoden 2028 aikana. Osaamistakuuseen liittyvä valmistautuminen aloitetaan vuoden 2027 kuluessa ja osaamistakuun osalta on varauduttava myös talousarviovaikutuksiin.

Sivistyspalveluiden talousarviossa on haasteita vuodelle 2027 tiukentuneen kuntatalouden vuoksi. Keskitettyjen palkankorotusten vaikutus tulee olemaan sopimuskaudella 25-1/28 yhteensä 7,37%. Iin kunnassa on aloitettu kunnanhallituksen käynnistämänä 28.9.2026 kaikkia toimialoja koskeva yhteistoimintaprosessi, jonka tavoitteena on sekä toiminnallisin että tuotannollisin ja taloudellisin toimenpitein hillitä toimialan kasvutarvetta ja vaikuttaa tasapainottavasti koko kunnan taloustilanteeseen. Jotta vuoden 2027 talousarvion tavoitteisiin on mahdollista päästä, vaatii se talouden sopeuttamista.

Yhteistoimintaprosessilla tavoiteltavilla säästöillä pyritään vaikuttamaan tilanteeseen siten, että pysytään edelleen maltillisessa kasvussa. Yhteistoimintaprosessilla tavoitellaan sivistyspalveluille 696 000€ säästöjä vuodelle 2027 ja tarvittavien selvitystoimenpiteiden aloittamista suunnitelmavuodelle 2028.

Näistä lähtökohdista esitetty talousarvio vuodelle 2027 on laadittu annettuihin tavoitteisiin sopivaksi mutta tavoitteisiin pääseminen edellyttää yhteistoimintamenettelyn mukaisen prosessin läpikäymistä. Palvelusuunnitelmassa 2025-2030 on sitouduttu nykyiseen palveluverkkoon ja kulujen sopeuttaminen kohdennetaan sivistystoimen palveluiden ja toimintojen sisälle. Yhteistoimintaprosessi on meneillään talousarvion laatimisen aikana, joten talousarviossa esitettyjen euromäärien edellytyksenä on yhteistoimintaprosessin vieminen loppuun suunnitellulla tavalla.

Henkilöstösuunnitelma päivittyy yhteistoimintaprosessin myötä ja tarkennettu suunnitelma esitellään käyttötalouden hyväksymisen yhteydessä.

Lautakunnassa esitellään sitovana koko toimialan yhteinen talousarvio ja opetusta ja varhaiskasvatusta tarkastellaan erillisinä kokonaisuuksina käyttötalouden hyväksymisen yhteydessä. Talousarvion liitteinä on nähtävillä henkilöstösuunnitelma, johon tulee muutoksia yhteistoimintaprosessin myötä ja strategisten tavoitteiden koonti. Riskienhallinnan kokonaisuus esitellään kaikkien toimialojen yhteisenä kokonaisuutena valtuuston talousarvioesittelyn yhteydessä. Kustannuspaikkakohtaiset suunnitelmat esitellään lautakunnalle vuoden 2027 alussa käyttötalouden hyväksymisen yhteydessä.

Toimialan kokonaisuus talouden ja henkilöstösuunnittelun näkökulmista alla esitettynä.

Ulkoiset ja sisäiset, 1 000 €	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	**1 185**	**1 152**	**1 188**	1188	1188
Toimintakulut	**- 27 627**	**- 28 701**	**- 29 580**	-29 875	-31 369
Toimintakate/jäämä	**- 26 442**	**- 27 548**	**- 28 392**	-28 687	-30 181

Sivistyspalvelut (HTV)	TP2023	TP2024	TA2025	per 30.9.2025	TA2026	TS2027	TS2028
Vakituiset	259	245,5	234	241,5	253,5	253,5	253,5
Määräaikaiset	62	57	57	40	28	28	28
Yhteensä	321	302,5	291	281,5	281,5	281,5	281,5

Esittelijä

Sivistysjohtaja Risteelä Virpi Iin kunta

Päätösesitys

Sivistyslautakunta päättää hyväksyä esitetyn toimialan talousarvion 2027 sillä edellytyksellä, että yhteistoimintaneuvottelut päättyvät tulokseen, joka mahdollistaa esitetyt talousarvioluvut. Henkilöstösuunnitelma tarkentuu yhteistoimintamenettelyn myötä ja hyväksytään valtuuston talousarvioesittelyn yhteydessä.

Talousarvio sisältää toiminnalliset ja strategiset tavoitteet, henkilöstösuunnitelman sekä talouden sitovuustasot ja talousluvut ja esittää näitä edelleen hyväksyttäväksi kunnanhallitukselle ja -valtuustolle.

Päätös

Sivistyslautakunta päätti hyväksyä esitetyn toimialan talousarvion 2027 sillä edellytyksellä, että yhteistoimintaneuvottelut päättyvät tulokseen, joka mahdollistaa esitetyt talousarvioluvut. Henkilöstösuunnitelma tarkentuu yhteistoimintamenettelyn myötä ja hyväksytään valtuuston talousarvioesittelyn yhteydessä.

Talousarvio sisältää toiminnalliset ja strategiset tavoitteet, henkilöstösuunnitelman sekä talouden sitovuustasot ja talousluvut ja esittää näitä edelleen hyväksyttäväksi kunnanhallitukselle ja -valtuustolle.

Sivistyslautakunta päätti lisätä päätökseen yksimielisen ponnen:

Sivistyslautakunta katsoo, että vuosien 2024 - 2026 talousarvioiden säästösummat sekä vuoden 2027 talousarvion sopeuttamistoimet ovat olleet niin suuria, että tämä tulee ottaa huomioon vuoden 2028 talousarvion laatimisessa.